

Velkommen til UMT

MEDARBEJDERE PÅ UMT:

Betina Simonsen

Direktør
Tlf.: 9616 6200
Mobil: 2936 0090
E-mail: betina@moebelcenter.dk

Finn Christensen

Projektleder, innovation
Tlf.: 9642 6545
Mobil: 2462 3248
E-mail: finn@moebelcenter.dk

Svend Erik Nissen

Strategisk udviklingsleder
Tlf.: 9642 6548
Mobil: 4081 0431
E-mail: svend-erik@moebelcenter.dk

Ove Andersen

Projektleder, forskning
Tlf.: 9642 6547
Mobil: 2445 4323
E-mail: ove@moebelcenter.dk

Svea Lund

Administrativ koordinator
Tlf.: 9642 6549
E-mail: svea@moebelcenter.dk

Birgitte Iversen

Tilknyttet vedr. kommunikation og presse
Mobil: 2311 5020
E-mail: birgitte@commu.dk

Jakob Bruun Famme

Praktikant - Oplevelsesøkonomi

Ph.D-studerende:

Salla Lutz (ph.d.-projekt forsvaret i
foråret 2009- se side 27)
Mette Vedel
Vibeke Vad Baunsgaard
John Bøjgaard
Christina Hjerrild Bonde

Her på Udviklingscenter for Møbler og Træ (UMT) foregår der et væld af spændende aktiviteter og indsamling af erfaringer, som vi gerne vil dele med alle vores gode samarbejdspartnere – blandt andet i denne årsberetning.

Som brobygger mellem virksomheder i træ- & møbelbranchen og forsknings- & uddannelsesinstitutioner forsøger vi dagligt at identificere, formidle og forankre ny viden, som branchen kan drage nytte af.

Ved årsskiftet 2009 tog vi skridtet videre, og udvidede vores brancheområde til også at dække beklædning. UMT indgår nemlig i et af de nye innovationsnetværk, som er igangsat af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Som Innovationsnetværk arbejder vi med innovation og udvikling inden for bolig og beklædning.

Følg med i vores aktiviteter på hjemmesiden www.moebelcenter.dk, hvor du også kan tilmelde dig vores nyhedsbrev. Desuden er du selvfølgelig altid velkommen til at kontakte mig eller en af udviklingscentrets medarbejdere.

Med venlig hilsen

Betina Simonsen

Direktør – Udviklingscenter for Møbler og Træ

Betina Simonsen har en baggrund fra flere livsstilsvirksomheder, og har igennem en årrække arbejdet med salg, indkøb, ledelse og udvikling. I de senere år har hun tillige beskæftiget sig med forskning og uddannelse; siden januar 2007 som direktør for UMT.

Udviklingscenter for Møbler og Træ

Udviklingscenter for Møbler og Træ (UMT) er sekretariat for et innovationsnetværk inden for Bolig & Beklædning under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (VTU). Formålet med centret er at fremme vækst og innovation i livsstilsbranchen inden for bolig og beklædning.

Innovationsnetværket står i spidsen for en række innovations- og forskningsprojekter. Vores rolle er at identificere, formidle og forankre ny viden inden for bolig og beklædning og at være brobygger mellem virksomheder og forsknings- og uddannelsesinstitutioner.

Indholdsfortegnelse

02	Velkommen til UMT
04	Formanden har ordet
05 - 07	Eksempler på UMT-aktiviteter i 2008 og foråret 2009
08	Designambassadører, klyngenavigation og netværksmægling
09	Markedsføring af Danmark – nye værdier i træ- og møbelbranchen
10 - 11	SMART SPACE
12 - 16	Innovation Cups
17	Videncocktails - VIC
18 - 19	Userdriven Lifestyle Development – ULD
20 - 21	Industrialisering af modificeret træ – IMT
22	Inovationskvotienten - KIS
23 - 24	Ph.d.-projekter
25	i-SIT – Sidde- og hvilemøbler med brugeren i centrum
26	Koordinering af tiltag i Møbelbranchen
27	Kompetenceudvikling af medarbejdere i Træ- og møbelindustrien
28	Udviklingsprojekter
29 - 30	Nyt innovationsnetværk – bolig og beklædning
31	Rapporter

KOLOFON:

Årsberetning 2008 og januar - juni 2009
– Udviklingscenter for Møbler og Træ

Udgiver:

Udviklingscenter for
Møbler og Træ

Grafisk Layout:

Birgitte Berg-Munch
Birgitte Bjerregaard, World Pictures

Redaktion:

Birgitte Iversen, c.ommunicate

Produktion:

Intermail Graphic

Udviklingscenter for Møbler og Træ

Birk Centerpark 40
7400 Herning
Tel.: +45 9616 6200
E-mail: info@moebelcenter.dk
www.moebelcenter.dk

Formanden har ordet

BESTYRELSEN FOR UDVIKLINGS-CENTER FOR MØBLER OG TRÆ:

Formand:

Knud Troelsen

Direktør

Hjem A/S

Næstformand:

Peter Katholm

Direktør

JELD-WEN Danmark A/S

Thomas Touborg

Executive Vice President

Supply Chain, Fritz Hansen A/S

Aleksander Aagaard

Næstformand, Region Midtjylland

Lars Elkjær Nielsen

Chefkonsulent, Dansk Byggeri

Flemming Andersen

Industrigruppeformand, Træ Industri Byg,

Ann Østergaard

Rektor Skive Tekniske Skole

Anne Mette Zachariasen

Rektor TEKO

Claus Felby

Professor ved Skov og Landskab,

Københavns Universitet

Jørgen Høegh

Konsulent Teknologisk Institut

Det kan ikke blive sagt ofte nok – Innovation er vigtig!

Der er så stor bevægelse inden for både materialer og koncepter – og så mange nye veje, man kan gå. En branche kan stagnere, hvis den kigger for meget på sin fortid, og derfor er det hamrende nødvendigt at gå ud i det ukendte land. Det er det fremadrettede og nytænkende, der sikrer udvikling og vækst.

I en tid med finanskriser, som vi ser lige nu, er det afgørende, at man innoverer ekstra kraftigt. Lige nu gælder det virkelig om, at man som virksomhed og branche evner at tilpasse sig den nye tid, som vi er på vej ind i.

Derfor er Udviklingscenter for Møbler og Træ (UMT) en værdifuld partner for branchen. UMT evner at rejse projekter, sætte forskningsresultater i spil og bringe mennesker sammen på tværs af traditionelle skel. Det har en stor nytteværdi, som det gælder om at udnytte bedst muligt. Jo mere vi alle benytter os af tilbuddene og mulighederne, som UMT sætter op i nært samarbejde med branchen, jo stærkere bliver vi, når vi skal håndtere fremtidens mange udfordringer.

Jeg kan derfor kun opfordre træ- og møbelbranchens virksomheder og organisationer til at støtte op om og indgå mest muligt i og omkring aktiviteterne i UMT.

Knud Troelsen

Direktør, Hjem A/S og formand for UMTs bestyrelse

Knud Troelsen er stifter og tidligere ejer af Kvik Køkkener og ejer nu bl.a. virksomhederne Hjem A/S og 3Boel A/S. Derudover er han medlem af Herning Byråd, samt formand og bestyrelsesmedlem for en række træ- og møbelvirksomheder.

Eksempler på UMT-aktiviteter i 2008 og foråret 2009

Nedenfor ser du eksempler på nogle af de gennemførte aktiviteter i UMT i 2008 og foråret 2009. Sideløbende afvikler UMT en række projekter, hvoraf nogle beskrives nærmere på de følgende sider. Desuden besøger hver UMT-medarbejder månedligt en række virksomheder

2008

- JANUAR 2008** Ph.d.-status-møde med tilknyttede virksomheder og organisationer.
- FEBRUAR 2008** Besøg på Stockholms internationale møbelmesse og samarbejdsdrøftelser med forskningscentret ECOBUILD i Stockholm og Videncentret Träcentrum Nässjö.
- MARTS 2008** Innovation Cup 8 med Midform A/S, Arkitektskolen Århus og VIA. Innovation Cup 9 med Dencon A/S og Arkitektskolen Århus.
- APRIL 2008** En række virksomhedsbesøg med Dansk Designcenter i – DDC – målrettet DDC's ydelser til møbelbranchen. Åbningstale på Dansk Design Center ved åbningsreceptionen for udstillingen Living Wood.
- MAJ 2008** Innovation Cup 10 med KVIK A/S og TEKO – Design & Business Fagligt indlæg på Snedkerfaglig Konference, Nykøbing Falster. Tema: UMTs aktiviteter, incl. en gennemgang af undersøgelsen TOPSKUD.
- JUNI 2008** UMT-dobbeltseminar:
Seminar – Innovations-kvotient-modellen
Seminar – Industrialisering af modificeret træ med deltagelse af danske og udenlandske materialeproducenter.
Indlæg om kommende SMART SPACE-konference på Teknologisk Institut - seminar om SMART Materials arrangeret i samarbejde med Dansk Designcenter og ID-Forum i Horsens.
Indlæg om træ som bæredygtigt og klimavenligt materiale på Herning kommunes første "Climate Camp".
Dimissionstale på Skive Tekniske Skole

2008

- JULI 2008** Indlæg ved Kaliningrads møbelfabrikantforenings seminar om design. Jury-medlem ved Kaliningrads møbelfabrikantforenings første designkonkurrence.
- AUGUST 2008** Præsentation af ULD-projektets undersøgelser ved to konferencer arrangeret af Erhvervs- og Byggestyrelsen. Indlæg på TEKO om træ som bæredygtigt materiale.
- SEPTEMBER 2008** Fagligt indlæg om nye materialer, teknologier og design på undervisningsministeriets faglærerkonference for møbel- og bygningsnedkeruddannelserne. Ph.d.-status-møde med tilknyttede virksomheder og organisationer. Indlæg på DDC-kursus for designere. Tema: Strategi og handlingsplaner. Indlæg for Arkitektskolen i Århus og DDC Call for participation. Tema: Træ som bæredygtigt materiale. Work-shop, i-SIT-projektet, med deltagelse af eksterne eksperter fra Danmark og Norge. Innovation Cup 11 med Karup Partners A/S og Ålborg Universitet.
- OKTOBER 2008** Tre seminarer om Brugerdreven Innovation, hvor UMT var inviteret af Erhvervs- og Byggestyrelsen til at fortælle om ULD-projektet. Indlæg på Danmarks Designskole om træ som bæredygtigt materiale. Indlæg for Arkitektskolen i København og DDC Call for participation. Tema: Træ som bæredygtigt materiale. Indlæg for Designskolen Kolding og DDC Call for participation. Tema: Træ som bæredygtigt materiale.
- NOVEMBER 2008** Fagligt indlæg for Nordjyllands Snedkerlaug WOOD IS GOOD - overrækkelse af pris ved vandreudstilling om design og bæredygtighed overrakt i Den Sorte Diamant i København. Studerende fra design- og arkitektskoler. Medarrangører: Dansk Design Center. INDEX, UNICEF og CO2HAGEN. Præsentation af UMTs aktiviteter ved Dansk Byggeri / Industrisektionens bestyrelsesmøde. Heldagsseminar om ULD-projektets metoder for deltagervirksomhederne. Seminar om Online communities i samarbejde med Netværk for Brugerdreven Innovation, Alexandra Institutet og japanske Cuusoo.

2008

2009

- DECEMBER 2008** SMART SPACE – The age of intelligence in buildings and furniture; stor international konference med interaktiv udstilling. SMART SPACE gav værdifulde input til fremtidige forsknings- og udviklingsprojekter, som UMT vil arbejde videre på sammen med nationale og internationale netværk - læs mere på side 10-11.
- JANUAR 2009** Oplæg på informationsmøde om Markedsføring af DK-fonden på vegne af Økonomi- og Erhvervsministeriet

Opstart af 2. fase af FoU-projektet om industrialisering af modificeret træ, IMT, finansieret af Miljøministeriet, deltagende virksomheder, Træfonden og de faglige organisationer.
- FEBRUAR 2009** Indlæg om innovationsaktiviteter og erfaringsopsamling på Region Midtjyllands seminar om livsstilsbranchen. Innovation Cup 12 med Tvilum-Scanbirk og Arkitektskolen Århus. Ph.d.-statusmøde med tilknyttede virksomheder og organisationer. Indlæg ved Reg Labs årskonference på foranledning af VTU. Emne: strategisk analyse af et industrisegment: arbejdet med nye innovationsformer. Indlæg for Rotary i Gladsaxe om at være brobygger mellem forsknings- og erhvervslivet. Innovation Cup 13 med Nordisk Company A/S og Danmarks Designskole.
- APRIL 2009** Innovation Cup 14 med Birkemose A/S og, TEKO. Indlæg vedr. ULD-projektet ved Erhvervs- og Byggestyrelsens opstartsmøde, Designskolen Kolding. Indlæg om innovationsnetværk ved Kommunernes Landsforenings besøg i Herning. Ph.d.-projekt om forhold i fyrretræsindustrien i Danmark afsluttes med stipendiatens forsvar for sin afhandling. Deltagelse i Forskningsdøgnet, arrangeret af Forsknings- og Innovationsstyrelsen.
- MAJ 2009** Indlæg på afslutningsseminar - forskningsfonden for Midt- og Vestjylland.
- JUNI 2009** Præsentation af ULD-projektet ved Erhvervs- og Byggestyrelsens årskonference. Præsentation af innovationsnetværket Bolig og Beklædning og dialog omkring innovationsaktiviteter med repræsentanter fra den catalonske regering.

Designambassadører, klyngenavigation og netværksmægling

For at sikre en regional forankring og designindsats i hele Danmark, har Dansk Design Center udnævnt en række designambassadører, som sammen med Dansk Design Centers medarbejdere kan give danske virksomheder redskaber til at arbejde med design. Designambassadørerne spiller en stor rolle, når virksomheder skal informeres om seminarer, workshops og andre designaktiviteter, og de kan informere om Dansk Design Centers tilbud til virksomheder, der ønsker konkrete redskaber til arbejdet med design. På UMT er både Betina Simonsen og Finn Christensen udnævnt til designambassadører.

Foruden designambassadør-rolle er UMT certificeret i klyngeudvikling. I foråret 2008 blev Svend Erik Nissen certificeret som klyngenavigator hos Oxford Research og Cluster Navigators, New Zealand.

Senest er Ove Andersen fra UMT blevet netværksmægler under det midtjyske klyngeprogram. Netværksmægleren skal støtte virksomheder i at etablere forretningsmæssige netværk, som kan give øget vækst i forhold til blandt andet indtjening, innovation og eksport.

Markedsføring af nye værdier i træ- og møbelbranchen

"Markedsføring af Danmark" er et dynamisk projekt, som gennem et væld af aktiviteter skal forsøge at vise omverdenen, at den danske træ- og møbelbranche er meget mere end de møbelklassikere, som vi i mange år har lænet os op af.

Set med udenlandske øjne er der ikke sket meget på møbelområdet i Danmark i de senere år, og flere andre lande har formået at fremstå mere dynamisk og nytænkende på den internationale scene. Dette projekt skal vise de mange spændende tiltag og ideer, der bobler i den danske træ- og møbelbranche. Det skal formidles til omverdenen, hvordan vi arbejder tværfagligt og med brugernes behov, når vi udvikler nye initiativer. Projektet demonstrerer virksomhedernes samarbejde med forskningsverdenen og udvikler nye, kreative løsninger, hvor bæredygtighed, design og kvalitet er centrale parametre. Træ er i sig selv det mest bæredygtige materiale og projektet fokuserer på at anvende det på helt nye måder.

Projekt "Markedsføring af Danmark" er delt op i faser, i hvilke der foregår en lang række udviklingsprocesser og events:

SMART SPACE – en konference, som var fundamentalt anderledes end traditionelle konferencer. Læs mere på side 10-11.

Innovation Cups på baggrund af nye ideer, som blev fremhævet, udviklet og belyst på SMART SPACE.

Virksomheder og studerende fra forskellige uddannelsesinstitutioner arbejder sammen om udviklingen og der laves derefter prototyper af de bedste og mest velegnede ideer. Læs mere om Innovation Cups på side 12-16.

IT-Platform

Med afsæt i projektets aktiviteter skal IT-plattformen formidle projektets kreative processer og resultater. IT-plattformen udvikles i tæt samarbejde med Innovation Lab og Teknologisk Institut, og bliver teknologisk og formidlingsmæssigt nytænkende.

Deltagelse i Copenhagen Design Week med banebrydende udstillinger og events. Der udstilles et væld af intelligente, innovative og bæredygtige løsninger på anvendelse af nye materialer, ny formgivning og Hi-tech; bl.a. Innovation Cups på Rådhuspladsen i København. Desuden deltagelse på udstillingen Showhow og viderførelse af SMART SPACE på et én-dags seminar i Dansk Design Center.

Vandreudstilling

Projektet bidrager til planlægning og gennemførelse af en vandreudstilling, der har til formål at vise nytænkning og udvikling i den danske træ- og møbelbranche.

FORMÅL:

At markedsføre et nyt og mere nuanceret billede af den danske møbel- og træindustri.

PERIODE:

Juni 2008 – december 2010.

FINANSIERING:

Fonden til markedsføring af Danmark

VIRKSOMHEDER:

Dette projekt laver aktiviteter i samspil med en meget lang række virksomheder. Nogle virksomheder deltager derudover i videreudviklingen af aktiviteterne – eksempelvis Tvilum Scanbirk A/S, Nordisk Company A/S og Birkemose A/S, som indgår i Innovation Cups alledt af SMART SPACE. Derudover har følgende virksomheder deltaget i aktiviteter under Copenhagen Design Week: Homeworks, Nordisk Company, Bruno Hansens Snedkerier, Fritz Hansen, Dansk Træfiberisolering, WE:DO:WOOD, Hay, 3xNielsen, Future Navigators, Nano Wood, Ohmatex, Tecnar, Wallmann, Karup Møbellabrik

Vidensinstitutionerne: Innovation Lab, Alexandrainstitut, Teknologisk Institut, Biz-art, DTU, Nordic Materials, TEKO.

SMART SPACE

JOHN THACKARA

MARTIN FLURI

Udviklingscenter for Møbler og Træ stod i december 2008 bag en velbesøgt konference og udstilling i Vejle, SMART SPACE, hvor 172 personer, primært fra træ- og møbelbranchens produktionsvirksomheder, havde sat hinanden stævne, for at blive informeret og inspireret om fremtidens bolig. Kodeordene var bæredygtighed, nye materialer, design og ny teknologi, og dagen bød på en kaskade af ny viden om fremtidens bolig.

SMART SPACE vendte fra dagens begyndelse op og ned på den traditionelle forestilling om en konference. Deltagerne fik et væld af inspiration i form af talere, interaktive udstillinger, materialer og meget mere. Dagen bød samtidig på workshops, hvor arbejdet blev udmøntet i prototyper, ligesom pit stops bemandet af forskere og eksperter gav rådgivning til deltagerne, som dermed fik mulighed for at drøfte, hvordan alt det nye kan bruges i den enkelte virksomhed.

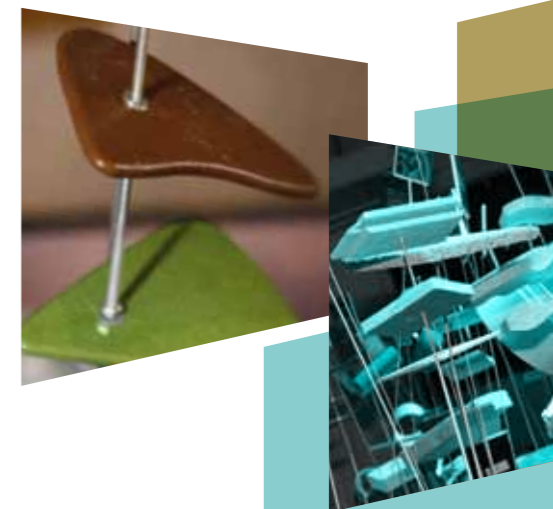
Lidt input fra tre af dagens mange talere:

Bæredygtighed centralt

"Det er en drøm, at finanskrisen snart er slut, men det tør ingen sige højt, for så kollapser hele vores system, hvor 90% af værdierne konstant bevæger sig rundt på kloden for at holde hjulene i gang," sagde direktør for det internationale konference- og vidensnetværk, Doors of Perception, John Thackara. Han mener, at klimaet ikke kan klare mere belastning, og at det derfor er tvingende nødvendigt, at virksomheder tænker i nye baner. Varer skal ikke sendes verden rundt. I stedet skal vi tænke lokalt og sikre, at vi ikke spilder ressourcer. Et af hans budskaber til træ- og møbelbranchen var at gentænke opbevaringen af mad, som ikke nødvendigvis skal køles og fryses ned konstant. Nye køkken- og opbevaringsløsninger ligger lige for netop her.

Vugge til vugge

Fremtidens forbruger ved, at klodens ressourcer er knappe, og forventer derfor produkter, som sparer på energien og genbruger alt, hvad genbruges kan. Direktør Martin Fluri fortalte om "vugge til vugge"; et designparadigme, som sætter fokus på, hvordan vi designer produkter og levevis, så nye generationer kan videregive kloden i samme stand, som de modtog den. Slut med laptops, der afgiver giftige dampe og sko, som efterlader toksin, hver gang vi tager et skridt. "Sådan noget er jo dårlig designstrategi. Fremtiden handler om computere, hvor hver eneste del kan genbruges og huse, der producerer mere energi, end de forbruger. Vi skal finde ud af at bygge med naturen i stedet for imod den", forklarede Martin Fluri.

Nye materialer

Bæredygtighed gik igen i udstillingsområdet, hvor træ- og møbelproducenterne kunne lade sig inspirere af et væld af materialer og muligheder. Innovatheques spektakulære materialeudstilling var et hit - De 159 materialer med fokus på træ, kompositter og fibre gav en helt unik inspiration.

"Vi fik lidt trusler om klimaets tilstand, og det er meget sundt lige at blive rusket lidt op. Hos BoConcept overvejer vi at lave et bæredygtigt mini-sortiment. Det kan ikke redde verden, men så er vi i det mindste med til at kommunikere noget omkring dette vigtige emne til vores kontaktflade, og samtidig speeder vi op for en proces, som allerede er startet hos os."

Corporate Assortment Manager **Claus Ditlev Jensen, BoConcept**

"Innovatheques udstilling var meget inspirerende. Kombinationen af et indlæg fra den kreative chef og udstillingen af materialer var rigtig god. Tit hører man jo kun et foredrag, men her kunne vi bagefter gå hen og se og føle på produkterne samt tale med nogen om de enkelte materialer. Det var med til at gøre SMART SPACE til en rigtig god dag."

Sortimentschef **Johannes Krosgaard, Invita**

"Smart Space er en unik chance for virksomhederne til at hente inspiration. Både om bæredygtighed og teknologi, men også i forhold til innovation generelt. Vi skal finde nye måder at samarbejde på og nye produkter, som giver mening for forbrugerne. Derfor er det så vigtigt, at møbelproducenterne tænker nye tanker og tør kaste sig ud i nye måder at gøre tingene på."

Svend Erik Nissen, Udviklingscenter for Møbler og Træ, om baggrunden for SMART SPACE

Uddybning af de mange talere på SMART SPACE kan findes på www.moebelcenter.dk

SPONSORER:

Wood-Supply
Træfonden
Fonden til markedsføring af Danmark

Innovation Cups

Innovation Cup er en stor succes hos både virksomheder og studerende, hvor virksomhederne får masser af inspiration – og de studerende afprøver den virkelige verden

Innovation Cup afholdes flere gange årligt af UMT i samarbejde med uddannelsesinstitutioner og virksomheder. Det er et koncentreret innovationsforløb, hvor møbelvirksomheden på få uger får udviklet nye designs af bl.a. designere, arkitekter og studerende fra design-, arkitekt- og produktionsteknologi-uddannelser. I tværfaglige grupper arbejder de involverede med en konkret opgave, direkte afledt af virksomhedernes behov. Formålet med Innovation Cup er at udbygge og sikre samarbejdet mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner i Danmark. De studerende får erfaring med, hvad der sker i "den virkelige verden" og samtidig synliggøres danske virksomheders designkompetencer og innovationsevne.

Karup-Nest

Karup Partners kan i bogstaveligste forstand skrive under på, at innovation betaler sig. De skrev i foråret royalty kontrakt med studerende, som har udviklet en vaskeægte futon-succes – NEST - der vakte stor opmærksomhed på Köln-messen og nu er på vej ud i butikkerne

"NEST har åbnet døre for os og skabt en interesse hos nye kunder i en periode, hvor det jo ellers står stille rundt omkring, og det derfor kan være svært at komme ind nye steder," fortæller direktør Svend Christensen fra Karup Partners A/S, der oplevede Innovation Cup, som starten på et succesrigt samarbejde med studerende fra Ålborg Universitets Arkitektur- og Designlinje. De studerende gik til opgaven med helt nye øjne, og udviklede et møbel af ren futon, og holdt dermed det traditionelle stel helt ude. "Vi valgte at gøre det så lavteknologisk som muligt og skabe et møbel med nogle klare værdier. Sundhed og ro har været centralt. Et møbel som brugeren føler sig omfavnet af," forklarer en af de studerende, Anders Backe om ideen bag NEST. Han fortæller samtidig, at processen har været meget lærerig for de studerende: "Det har været mægtig sjovt at arbejde med et rigtigt firma. Alting blev så realistisk, og vores samarbejde har været rigtig godt. Svend Christensen meldte hurtigt ud, at det her var en god ide, og så fik vi råd om, hvordan vi bedst muligt kunne tilpasse det til produktionen." Interessen for NEST var overvældende, da den blev fremvist på Europas største møbelmesse, IMM cologne i Köln, hvor det nye møbel blev en eye catcher, der konstant trak folk ind på virksomhedens stand.

"Jeg så det som en fantastisk mulighed at deltage i Innovation Cup, som jeg opfatter som brugerdreven innovation i praksis. Vi producerer jo i forvejen til unge mennesker, og derfor var det oplagt at bede dem om at redefinere futon-begrebet. Det har de i den grad gjort."
Direktør **Svend Christensen**, Karup Partners A/S

En klar succEzio

"Et oplagt must for feinschmeckere og ikke-traditionalister" og en plads "i hæve-sænk-bordenes superelite". Så begejstret har Møbel+Interiør Branchebladet beskrevet Dencons nye skrivebord, som også tog Stockholm messen med storm; Besøgstallet på Dencons stand steg med 50% takket være et bord udsprunget af Innovation Cup.

I det tidlige forår 2008 steg Dencon ombord i Innovation Cup. Sammen med studerende fra arkitektskolen i Århus gik den danske kontormøbelproducent i gang med at definere "fremtidens skrivebord", og resultatet blev i den grad noget særligt. Med en flyvinge som inspiration skabte de studerende et ferrarirødt skrivebord, som har været en stor gevinst for Dencon.

"Vi havde nok forestillet os noget mere kommercielt, som skulle bidrage til den hverdag, vi kendte. Men disse studerende gik i en mere skulpturel retning, og vi var slet ikke i tvivl om, at det var det, de skulle bakkes op i. Det var så tydeligt, at her var et design statement ud over det sædvanlige, som jo også har fået masser af omtale efterfølgende," fortæller udviklingschef Tommy Nielsen fra Dencon A/S. Med en baggrund hos B&O har han været vant til at arbejde med studerende, og Innovation Cup blev for ham endnu et

UDFORDRENDE SUCCES

Ezio er en succes for Dencon – men også en udfordring. Rent teknisk har bordet været vanskeligt at arbejde med, og der er en stor ingeniøropgave i at tilpasse det produktion. Kost-prisen på det unikke arbejdsbord kommer derfor væsentligt højere op end Dencons traditionelle produkter, så kontormøbelproducenten er i gang med markedsundersøgelser for at sikre, at der er aftagere til Ezio.

eksempel på, at studerende tilfører noget helt unikt. "Det er altid sundt med studerende, for de møder op helt uden fordomme og tilfører en mangfoldighed. Nogle ved at spørge meget konkret ind til det tekniske; andre ved at være meget luftige og anderledes. I møbelbranchen er man så kostpris-fokuseret, og vi bliver let snæversynede, fordi vi kæmper med hverdagens begrænsninger," mener Tommy Nielsen og forklarer, at 20 studerende under Innovation Cup skabte fire meget forskellige produkter, som hver især gav meget inspiration til virksomheden, og udfordrede Dencons medarbejdere med spørgsmål til den måde, man plejer at løse tekniske udfordringer på. Han er derfor ikke et sekund i tvivl om, at studerende er vigtige at drage ind i virksomheden, når det kan lade sig gøre. "Jeg tror, at nogle afholder sig fra at arbejde med studerende, fordi de er bekymrede for, at det tager for meget af deres tid. Men sådan er det ikke, for studerende er gode til at læse de signaler, man sender, og de dribler selv af sted med bolden, når bare man ind i mellem giver dem noget kvalificeret sparring."

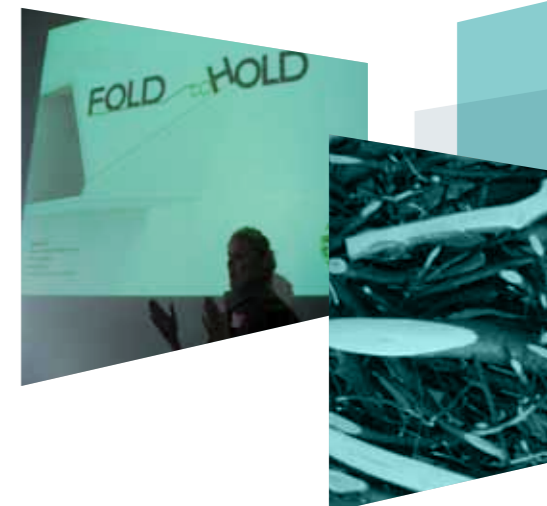
"Pludselig stod det klart, at folk ikke har noget forhold til deres skrivebord; det er bare en plade. Derfor gik vi i gang med at skitsere et bord med betydning for brugerne. Stilmæssigt og æstetisk skulle det ikke være et hvilket som helst skrivebord; det skulle være Dencons skrivebord. Vi arbejdede med, hvordan man skaber interaktion og samarbejde på en arbejdsplads - hvilke virkemidler der drager folk hen til et bord. I processen blev vi opmærksomme på, at det er få mennesker, som bruger hæve-sænkefunktioner i hverdagen, så vi ville finde en mere legende tilgang. Knoppen på Ezio er et produkt af den proces – men det er sådan noget, som skal opleves. Folk skal stå ved bordet og prøve det, før de helt forstår det...

Det var meget inspirerende at se Dencons produktion, og ufatteligt lærerigt at være omgivet af så dygtige og erfarne mennesker, hvor vi blev tvunget til at forholde os til, at bordet skal blive rentabelt. En produktionsvirksomhed har jo et klart mål – bundlinjen. Vi er stadig studerende, og Innovation Cup har for mig været en kanon-måde at lære noget på." Søren Hansen, Studerende, Arkitektskolen i Århus

Reol på nye plader

Tvilum-Scanbirk stak 22 arkitektstuderende en spånplade og fik masser af nye ideer retur

Også møbelvirksomheden Tvilum-Scanbirk har set fordelene ved Innovation Cup. Category Manager Morten Juul Dolberg overrakte i marts 09 præmier for bedste møbelprodukt, bedste idé og bedste innovationsforløb til tre ambitiøse teams, som overbevisende gav deres bud på, hvordan spånplader kan få nyt liv. Vindermøblet blev reolen Frame, som gør op med arketyper på en reol. Bagbeklædningen står på skrå og er beklædt med plexiglas. Det giver en speciel lys-gennemstrømning, så rummet bagved bøgerne også bliver interessant. "Det er et flot produkt, som er nytænkende samtidig med, at det

asymmetriske er oppe i tiden," forklarer Morten Juul Dolberg, som under bedømmelsen satte vinderne til at skille og samle deres forslag ad for at sikre, at det kan bruges i praksis. "For det er så vigtigt, at de studerende forstår, at der er stor forskel på skolen og virksomhedens hverdag, og at det er nødvendigt at have den kommercielle tanke med, når man henvender sig til en virksomhed. Hvis ideen ikke kan sælges, bliver det ikke innovation."

Fælles sprog

Det er netop forståelsen for innovationens kerne, der er det centrale i Innovation Cup. Den gode idé skal kunne skabe værdi – ellers er den ligegyldig. "Innovation Cup er unik, fordi man her kobler virksomhedens bundlinje-fokus med de studerendes mere flyvske tilgang. En konkurrence giver de studerende konkret erfaring med virksomheders vilkår, så de to parter får et fælles sprog, som er givtigt for dem fremover," forklarer projektleder Finn Christensen fra Udviklingscenter for Møbler og Træ.

Det fælles sprog er vindergruppen allerede godt i gang med at tage til sig: "Tanken om at planchen ikke bare ryger ned i skuffen, er rigtig god. At det her kan blive til noget i virkeligheden er fantastisk," forklarer Anne Elsvaag, som har været med til at skabe det vindende møbelprodukt, Frame. Hun oplever det som en spændende udfordring, at Innovation Cup stiller krav til de studerende om at skabe med udgangspunkt i virksomhedens rammer. "Det har været utrolig interessant at angribe udfordringerne fra Tvilum-Scanbirk, hvor det jo er en klar begrænsning, at udgangspunktet er en plade. Det har vi tænkt meget over – hvordan vi skulle angribe den plade," forklarer Anne.

"Innovation Cup er en gylden mulighed for os, fordi vi får så meget inspiration forærende." Category Manager Morten Juul Dolberg, Tvilum-Scanbirk

Luftige møbler

Møbler og tekstiler blev forenet ved det 13. Innovation Cup, da Nordisk Company og Danmarks Designskole satte fokus på det grønne outdoor life

“Vi er begrænsede af den viden, vi har, og går jo hele tiden i vores egne cirkler. Derfor er Innovation Cup så godt, for det giver nye ideer fra studerende, som møder op helt uden fordomme. De formår at tænke ud af boksen.”

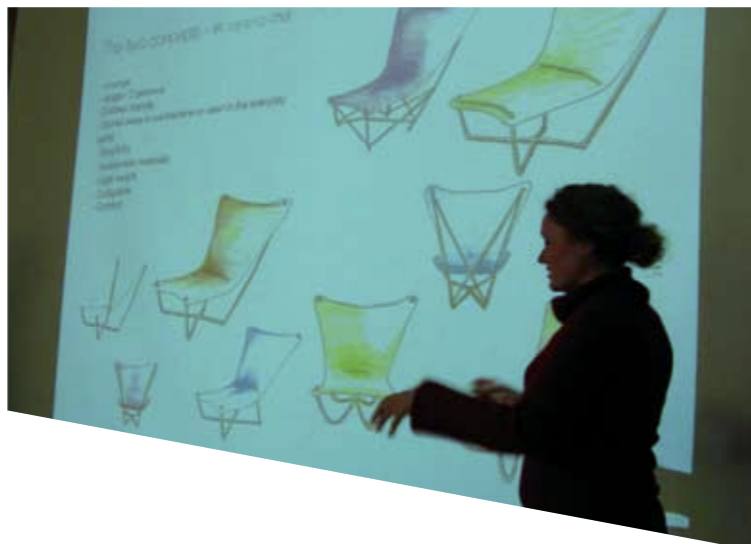
Ordene kommer fra Erik Møller, som er direktør for Nordisk Company, der netop har gennemgået et Innovation Cup sammen med studerende fra Danmarks Designskole i København.

Nordisk Company forsyner kunderne med tilbehør til et aktivt udeliv. Soveposer, rygsække og telte er blandt produkterne, og dette Innovation Cup var derfor et eksempel på, at UMT fremover er innovationsnetværk med fokus på både tekstiler og møbler. Opgaven var netop at lave et møbel til fritidsbrug. “Gennemtænk funktion og formsprog i campingmøblet og tænk grønt” var en del af briefing til de studerende, som straks tog udfordringen op.

Vindergruppen udviklede en stol efter principperne i et liggeunderlag; Fokus på at bruge luft til at stabilisere og sikre en komfortabel siddeplads. I løbet af ingen tid kan man lave sig en bekvem stol, og når man skal videre; ja så fylder stolen lige så lidt som et liggeunderlag. Et godt bud til aktivt udeliv – men sikkert også et hit blandt festival-deltagere, når vi kommer til den sæson.

“De studerende havde generelt en høj hit rate – højere end vi havde forventet. Der var fire grupper, og jeg kan godt forestille mig, at der er et par af grupperne, vi vil arbejde videre med, fordi de havde formået at ramme godt; Alle havde tydeligvis tænkt konkret, så produkterne kan bruges,” forklarer Erik Møller.

Han fortæller samtidig, at det var en positiv overraskelse for virksomheden, at der blandt de studerende var så mange nationaliteter repræsenterede. “Vi har kunder i Europa, USA og Japan, og derfor er det interessant at få andre nationaliteter ind over. Det giver mangfoldighed. Tankerne bliver bedre og der opstår nogle nye dimensioner i opgaveløsningen, som passer rigtig godt til os.”

VIC – En Videncocktail for SMV'er

VIC er en opskrift på succes. En Videncocktail, der består af tre elementer: Profil, Innovation og Netværk. Målet er at støtte virksomheder i at udnytte forskning og viden mest muligt. De deltagende virksomheder har kunnet mikse tilbuddene efter behov – Skål!

Profil-cocktail

Her måles virksomhedens innovations-kvotient. Det giver et helhedsbillede af virksomheden og måler potentialet for konkurrencedygtighed. Desuden synliggøres vigtige indsatsområder, så der fra starten fokuseres på virksomhedens stærke og svage sider.

Innovations-cocktail

På baggrund af virksomhedens innovationskvotienter identificeres behov, hvorudfra der blev igangsat aktiviteter:

- Koncentrerede innovationsprocesser; Innovation Cups
- Problemstillingen fra virksomheden giver grundlag for etablering af behovsrelaterede forskningsprojekter eller etablering af ph.d.-projekter
- Udviklingsorienterede forløb, hvor højere læreranstalter bidrager med viden til udvikling og løsning af virksomhedernes behov

Netværks/info-cocktail

Her blev VidensTanken etableret: En unik webbaseret platform, hvor viden deles på kryds og tværs imellem vidensinstitutioner og virksomheder. Her indgår virksomhederne i nye samarbejdsrelationer, læringssammenhænge og vidensdeling på tværs af brancher og landegrænser. Vidensaktører og frontløbervirksomheder fra ind- og udland med udvalgte spidskompetencer, kommer med input om de nyeste landvindinger.

FORMÅL:

At skabe succes for små og mellemstore virksomheders (SMV) brug af vidensinstitutioner

PERIODE:

Juni 2008 - maj 2010.

FINANSIERING:

Forsknings- og innovationsstyrelsen

SAMARBEJDSPARTNERE:

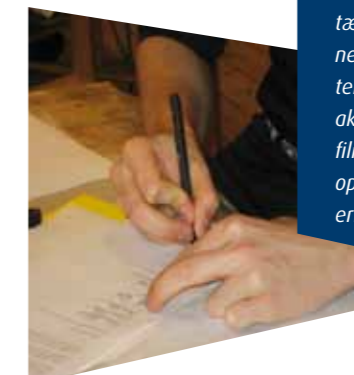
Innovation Lab, Alucluster, Århus Universitet, HIH, Arkitekt skolen Århus Teknologisk Institut, Marginal

VIKRSOMHEDER:

3-Boel, Akva Waterbeds ApS, Alu Technologies A/S, Birkemose A/S, Brdr. Andersen Møbelsnedkeri A/S, Dencon A/S, Dolle A/S, Findahls Møbellfabrik A/S, Karup Møbellfabrik A/S, Magnus Olesen A/S, Midform A/S, Unitor A/S, V.T.I. Vinderup træindustri A/S, Welløv + Ottesen, Aage Østergaard Møbelindustri A/S

VICS TILBUD

16 virksomheder benytter sig af VICS tilbud om innovation og udvikling via tæt samarbejde med vidensinstitutionerne. Der måles innovationskvotienter, formuleres udviklingstemaer og aktiveres studerende. Et filmselskab filmer løbende processerne for at sikre optimal formidling af projektets mange erfaringer.

Userdriven Lifestyle Development - ULD

FORMÅL:

At afprøve, udvikle og formidle metoder, som hjælper små og mellemstore virksomheder (SMV) med at styrke deres position og forretningsudvikling via brugerdriven innovation.

PERIODE:

August 2007 – december 2009

FINANSIERING:

Erhvervs- og Byggestyrelsens ordning for brugerdriven innovation

SAMARBEJDSPARTNERE:

TEKO. Derudover er der i projektet etableret samarbejde med Århus Universitet, CBS, Snitker & Co, Lindberg International, Elephant Design, NFBI og CBS.

VIRKSOMHEDER:

Dencon, Ansager Møbler, Brødrene Andersen Møbelsnedkeri, Lind Furniture, Compotech, Karup Partners, Multiiform, JBS, Belika, DK Company / Cream, Mascot International

ULD handler om brugerdriven innovation. 12 små og mellemstore virksomheder fra møbel- og træbranchen samt mode- og tekstilbranchen arbejder med at indkredse kundernes gode ideer og udækkede behov

Oftest videreudvikler man på det, man kender i forvejen. Men måske har kunderne nogle erfaringer og ideer, som kan sende produktudviklingen ud af helt nye veje. Ved fx at opbygge fremtidsscenerier eller arbejde med persontyper skaber man et nyt tankesæt i virksomheden, så det bliver lettere at få øje på det, som rører sig ude i horisonten – og som kan skabe værdi for kunderne. ULD-projektet sætter en række vidt forskellige metoder i spil, som skal hjælpe branchens SMV'er med at skabe nye, innovative produkter. I ULD-projektet er det et mål at nå frem til metoder, som er lette at bruge for netop SMV'er – både tidsmæssigt og økonomisk.

Der afprøves 4 metoder, som opfylder disse kriterier. Den ene er japansk inspireret – her arbejdes med online communities. Den anden metode er desired outcomes, som er meget perspektivrig – men almindeligvis tung at arbejde med. Der arbejdes derfor på at udvikle en light udgave, som passer til SMV'erne. Arbejdet med denne metode er meget eksperimenterende – her arbejdes i den grad på at udvikle noget helt nyt. Desuden metoderne persona og prototyping.

De 12 virksomheder er omdrejningspunkt for afprøvning af nye metoder, erfaringsopsamling og forskning. Vi har undersøgt og beskrevet i hvilken grad virksomhederne allerede ved projektets start lavede brugerdriven innovation, og efterfølgende kombineret virksomhedernes egne erfaringer med vidensindsamling og forskning i både nationalt og internationalt regi.

ULD-projektet:

- identificerer metoder i ind- og udland og giver et indblik i best practise virksomheder.
- beskriver i hvor høj grad de deltagende virksomheder allerede benytter brugerdriven innovation
- udvælger velegnede innovationsmetoder i tæt samarbejde med specialister
- afholder seminarer om udvalgte metoder og viden i projektet
- udvikler og justerer nye metoder - med fokus på virksomhedstyper, størrelse, afsætningskanaler etc.
- formidler erfaringer, så de nye metoder kan komme i brug i en lang række SMV'er.

”Vi har valgt at deltage i projektet, fordi det giver os ny viden om vores kunder. I kraft af de mange nyttige informationer vi indhenter, bliver vi i stand til at prioritere og fokusere på de udviklingsområder, der virkelig kan gøre en forskel for forbrugeren. Det øger værdien af indsatsen og sparer ressourcer.”
Administrerende direktør **Bjarne Schmidt**, multiiform a/s

”Jeg er rimelig begejstret for ULD-projektet, fordi det tilfører virksomheden flere former for viden. Jeg er sikker på, at ULD gør os endnu bedre til at ramme kunderne og have den rette fokus.

De erfaringer vi har indsamlet fra interviews, har været med til at anskueliggøre, hvad kunderne i virkeligheden lægger vægt på. Det er uvurderlig viden, som kan bruges i mange sammenhænge. Blandt andet i formidlingen over for medarbejderne; internt er vi blevet endnu mere bevidste om, hvad kunderne forventer af os.”

Jørgen Andersen, salg & marketingsansvarlig, Brødrene Andersen Møbelsnedkeri A/S

”Vi er rigtig glade for at deltage i ULD projektet, som giver os mulighed for at afprøve en ny og spændende metode: Desired Outcome. Vi har været meget glade for samarbejdet - ikke mindst med de studerende, som er rigtig gode til at sætte sig hurtigt ind i vores område - arbejdstøj”.

Lena Bay, Product development manager, Mascot International A/S

ULD-PROJEKTET:

ULD-projektet har udvalgt fire metoder, som der arbejdes intenst med: Online communities, Persona, Desired outcome og Prototyping. Deltagervirksomhederne arbejder sammen med de bedste forskere på området om at afprøve metoderne. En af forskerne kommer fra Japan, hvorfra han medbringer indgående erfaringer med online communities.

BRUGERDREVEN INNOVATION IFØLGE ULD:

At afdække kunders og brugeres behov ved hjælp af systematiske og videnskabeligt baserede metoder. Mange danske virksomheder er gode til at anvende og udvikle teknologi og skabe en forretning omkring produkter og services. Kun få virksomheder benytter systematiske og videnskabelige metoder til at afdække fremtidige, udækkede brugerbehov.

IMT – Industrialisering af modificeret træ

FORMÅL:

At undersøge om kendte modificeringsteknologier kan industrialiseres i den danske træindustri

PERIODE:

juli 2007-juni 2010

FINANSIERING:

Miljøministeriets Skov- og Naturstyrelse, Dansk Byggeri, Træets Arbejdsgiverforening, Træfonden, virksomhederne

SAMARBEJDSPARTNERE:

København Universitets Center for Skov og Landskab samt Teknologisk Instituts sektion, Træ, Dansk Byggeri og Træets Arbejdsgivere

VIRKSOMHEDER:

Fase 1: Rold Skov Savværk, Junckers Industrier, Danhaus, Damkjær Træindustri, Geisler og Storke Vinduer.

Fase 2: Hjem A/S, DFI-GEISLER A/S, Hørning Parket Fabrik A/S, Junckers Industrier A/S, Frømsseier Plantage A/S, Vinderup Træindustri

IMT-projektet undersøger, om flere af de kendte modificeringsteknologier kan industrialiseres. Modificeret træ er næsten ukendt i danske virksomheder og mulighederne for industrialisering og kommerialisering er ikke undersøgt.

Projektet er opdelt i to faser:

Fase 1

Juli 2007 – december 2008

Interviews blandt virksomheder og organisationer om deres behov og ønsker, når det gælder modificeret træ. Udarbejdelse af prototyper i modificeret træ fra tre forskellige leverandører. Tests af prototypernes egenskaber af forskere, Teknologisk Institut og Københavns Universitet. Udarbejdelse af teknisk rapport.

Der blev arbejdet med fire modificeringsteknologier fra henholdsvis Holland, Norge, Finland, Danmark og Tyskland. Fælles for teknologierne er, at de kan gøre træet hårdere, og at de er smuds- og vandafvisende – samt miljøvenlige. Træets oprindelige farve ændres i nogle tilfælde; alle fire åbner for uanede muligheder for at forbedre træets egenskaber, og en overfladebehandling kan i visse tilfælde holde i 30 år.

Fase 2

Januar 2009 – juni 2010

Her arbejdes videre med resultaterne fra fase 1, hvor nogle tests strækker sig over en lang periode. De skal derfor færdiggøres og nye skal gennemføres – tests som efterspørges af træindustrien, og som ikke kan dokumenteres i tilgængelig litteratur. Samarbejde med certificeringsorganer og mærkningsordninger, så de modificerede trætyper kan leve op til gældende krav og regulativer. Udarbejdelse af systematisk oversigt over, hvilke modificerede trætyper i de forskellige modificeringsteknologier, der er egnede til de forskellige produkttyper. Cost-benefit analyse. Markedsføring af trætyperne som miljøvenligt alternativ til hårdt træ og tropisk træ.

Vi deltager, fordi arbejdet med modificeret træ kan give en helt ny dimension til produktudviklingen af gulve. Traditionelt har man fokuseret på sammenligningen af forskellige træsorter, men her kan man modificere kendte og let tilgængelige træsorter til nye gulve, der både har forbedrede tekniske egenskaber og er udseendemæssigt spændende. På nogle punkter har vi fået bekræftet kendt viden, og på andre har vi fået indsigt i for os helt nye modificeringsteknikker, som på sigt måske kan have sin berettigelse i udviklingen og fremstillingen af nye gulvtyper.

Product Development- and Technical Support Manager
Thomas Flindt JUNCKERS INDUSTRIER A/S

Det her projekt har givet os en hel masse ekstra oven i hatten, fordi vores virksomhed er blevet en del af en gruppe. Hvis jeg selv skulle have lavet tests hos Teknologisk Institut, ville jeg nøjes med det allermest nødvendige, men her er vi jo flere om at betale gildet. Det betyder, at der bliver testet noget, som jeg ikke selv ville prioritere, og jeg får en viden om modificering, som jeg ikke ellers havde fået. Det er et rigtig godt netværk, hvor vi hjælper hinanden og løfter i fællesskab.
Salgschef **Søren Brink**, Hørning Parket Fabrik

IMT-PROJEKTET

Resultaterne fra IMT-projektet skal komme alle virksomheder i den danske træindustri til gode. Samtidig skal arkitekter, designere, rådgivende ingeniører og andre fagfolk gøres nysgerrige, for modificeret træ er et område, hvor mulighederne i den grad ligger åbne – et emne, som ligger forbrugerne meget på sinde.

SEMINAR – MODIFICERET TRÆ

Modificeret træ

Forbrugerne kan inden for en kort årrække købe træprodukter med særlige egenskaber. Hemmeligheden er "modificering" – og det fik de danske træproducenter og TV2's seere viden om ved et velbesøgt sommer-seminar på UMT.

Modificering af træ handler om, at man ved hjælp af teknologi kan ændre træets egenskaber – på en helt igennem miljøvenlig måde. Man kan fx gøre træet hårdere, vandafvisende eller modstandsdygtigt overfor svampeangreb – egenskaber, der er afgørende, når der skal produceres vinduer & døre eller badeværelset skal beklædes med træ. Det betyder, at vi kan bruge vores eget nordiske træ frem for at hente tropisk hårdtræ hertil.

"Modificeret træ rummer et væld af muligheder, men er næsten ukendt i Danmark. Det skal der nu laves om på," forklarer Svend Erik Nissen fra UMT om baggrunden for seminaret, hvor udenlandske producenter og aftagere af modificeret træ fortalte om deres erfaringer. "Slutbrugerne bliver mere og mere bevidste om etik og bæredygtighed. Her har vi et alternativ til det tropiske træ, som er miljøvenligt og kan give virksomhederne mulighed for at skabe produkter, der supplerer dem, de har i forvejen," forklarer Svend Erik Nissen, og peger på, at det er manglende viden samt et prisniveau, som endnu ligger i den høje ende, der står i vejen for, at modificeret træ udbredes i Danmark.

På seminaret delte internationale talere ud af deres viden, og seminaret var derfor en enestående mulighed for de danske virksomheder for at knytte kontakt til producenter af modificeret træ fra både Norge, Holland og Danmark.

Direktør Tage Nielsen fra Damkjær Træindustri fortalte efter seminaret, hvorfor han ser modificeret træ som en fordel, når virksomheden producerer bordplader og møbler. "Det giver en helt ny dimension i glød og farve, og er derfor oplagt at arbejde videre med. Det giver mulighed for at give bøgetræet den mørkere farve, som forbrugerne efterspørger netop nu. Jeg tror, at de nordiske træsorter kan få en renæssance igen, og synes helt klart, at det modificerede træ ser meget lovende ud."

KIS - Koncentreret innovationsforløb for små og mellemstore virksomheder

FORMÅL:

At styrke innovationspotentialet i de deltagende virksomheder, og udføre en udviklingsplan for hver af dem, som kan øge den enkelte virksomheds konkurrenceevne.

PERIODE:

September 2007 til december 2008.

FINANSIERING:

Finansieres via regionale midler fra Socialfonden.

SAMARBEJDSPARTNERE:

Ledelseskonsulent H.C. Ralking, Væksthus Midt, Arkitektskolen Århus, Vitus Bering.

VIRKSOMHEDER:

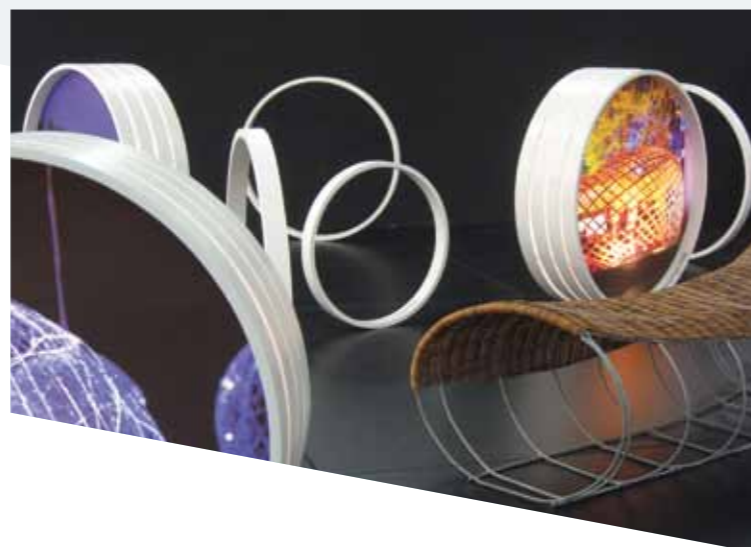
Dencon A/S, Lind Furniture Int. A/S, Midform A/S, Nettoline A/S, Uнитар A/S, Welløw + Ottesen A/S, Karup Partners A/S.

Hvis intelligens kan måles, så kan innovation vel også! Det er tanken bag KIS, som har gennemført en screening af ti træ- og møbelvirksomheders innovationspotentiale ved hjælp af et værktøj, der fokuserer på både produkt-, service- og procesinnovationsevnen. Projektet gav stor indsigt i virksomhedens egne styrker og svagheder, og er derfor et meget brugbart ledelsesværktøj for de enkelte virksomheder. Med KIS er der skabt et konkret værktøj, som forbedrer branchens innovationsevne – og dermed et strategisk værktøj til at forbedre konkurrenceevnen.

Spørgeskemaer, coaching af medarbejdere og en række andre tiltag viste, hvor virksomhederne var i forhold til innovation. På tre udvalgte virksomheder blev der efterfølgende iværksat Innovation Cups.

"I KIS-projektet er vi blevet målt og vejret på, hvor gode vi var til at innovere, og det banevise for Innovation Cup. Selve målingen af innovationskvotienten kan godt blive lidt for akademisk, og står det alene synes jeg faktisk ikke, at vi kan bruge det til noget. Men her kommer UMTs styrke frem, fordi medarbejderne forbinder det akademiske med vores praktiske virkelighed. Vi fik nogle kommentarer, som vi kunne bruge til noget."
Direktør **Svend Christensen**, Karup Partners A/S

Karup Partners A/S har i et stykke tid arbejdet med innovation – læs blandt andet om deres nye produkt NEST, som er udviklet via Innovation Cup – se side 12-13.

Der forskes på livet løs

Ph.d.-afhandlinger er livgivende inspiration, og branchens første forsker sprang ud i april 2009. Tre andre ph.d.'er er på vej

Fra 2005 har UMT i samarbejde med Copenhagen Business School og 14 virksomheder igangsat flere ph.d.-stipendiater.

Aktuelle forskningsprojekter:

PH.D.- PROJEKT OM VÆRDISKABELSE I INDIREKTE SALG – WORK-IN-PROGRESS

Ved Mette Vedel

Med afsæt i data om værdiskabelse i det indirekte salg af ordreproducerede byggevarer, undersøger projektet forholdet mellem værdiskabelse og positionering.

PH.D.- PROJEKT OM DOMINERENDE VIRKSOMHEDSLOGIKKER

Ved Vibeke Vad Baunsgaard

Projektet omhandler helt overordnet innovation og mere specifikt de processer, virksomheder gennemgår i forbindelse med produktudvikling. Det endelige projekt afdækker innovative produktudviklingsprocesser i mindre "low-tech" (modsat high-tech) virksomheder, samt hvad der er de dominerende faktorer, som former denne proces.

PH.D.- PROJEKT OM LEDELSE AF KUNDERELATIONER

Ved John Bøjgaard

Projektet er startet op som et forprojekt. Hovedprojektet starter primo 2009. Fokus på om det vil tjene virksomheder bedre at anvende en mere systematisk tilgang til "ledelse af kunderelationer" baseret på en fælles forståelse af kriterier for prioritering af kunder og allokering af ressourcer.

PH.D.-PROJEKT OM INVOLVERING AF LEVERANDØRER I PRODUKTUDVIKLING:

Ved Christina Hjerrild Bonde

Projektet beskæftiger sig med produktudvikling - hvordan virksomheden kan udnytte værdipotentialet hos leverandørerne.

Møbel- og træbranchen har nu sin egen forsker

Så skete det! Træbranchen fik sin første ph.d. i hus, og et stort forskningsprojekt om udviklingen i fyrretræsbranchen er nu tilgængeligt for hele branchen.

I april 2009 forsvarede Salla Lutz sin ph.d.-afhandling, som tager udgangspunkt i danske producenter af fyrretræsmøbler, der siden slutningen af 1990'erne har været presset af hinanden, af aktører i lavtlønslande samt af stigende efterspørgsel. Fyrretræsprøvnernes dyrekøbte erfaringer kan andre virksomheder nu lære af.

Salla Lutz's forskning viser, at virksomhedernes vanetænkning og manglende forståelse for det marked de agerer i har forhindret dem i at tilpasse produktion og produkter til en ny tid med nye udfordringer.

"Det er en hård proces at arbejde med virksomheder, der har det så svært," forklarer Salla Lutz, som har indsamlet en unik viden ved at være tæt på en branche med megen modgang.

"Man skal forstå, at når en virksomhed presses, bliver det pludselig en anderledes måde at drive forretning på. Man står i en forandringsproces, hvor det er nødvendigt at lave ændringer på tre afgørende områder: I forhold til virksomhedens aktiviteter og de mennesker, som er involveret i aktiviteterne, i relationen til omverdenen og ikke mindst i forhold til virksomhedens kompetencer."

"De her producenter er nogle virkelig dygtige træmænd, men deres dygtighed bliver deres svaghed. For de var så produktionsorienterede, at de lod store indkøbskæder definere, hvad de skulle lave. Det betød, at de kom til at lave det samme alle sammen – og konstant pressede hinanden på pris."

Forsker **Salla Lutz**

"Salla har oplevet, at branchen er meget hemmelighedsfuld. Den enes død var jo den andens brød. Men sådan en holdning fungerer ikke på lang sigt, og derfor kan virksomhederne få meget ud af forskningsresultaterne – der kan udvikles noget helt nyt på den baggrund."

Ove Andersen, Udviklingscenter for Møbler og Træ

"Forskningsoperationen i fyrretræs-industrien lykkedes, men fyrretræspatienten døde! Knap halvdelen af virksomhederne forsvandt undervejs, men alle deltagende virksomheder fik noget ud af forskningsforløbet. Både forskningen og de løbende Erfa-møder virksomhederne imellem har givet basis for nytænkning og dermed udvikling på flere forskellige områder i de enkelte virksomheder"

Bjarne Andersen Adm. Direktør for VTI
- Vinderup Træindustri A/S

UMT arrangerer i efteråret 2009 gå-hjem-møder med Salla Lutz og branchens virksomheder.

i-SIT - Sidde- og hvilemøbler med brugeren i centrum

Tag slutbrugerne med i designprocessen

Danske møbelvirksomheder overser oplagt omsætning, når de glemmer at spørge til brugernes erfaringer. "Otiumstolene" er et eksempel – kunderne bryder sig ikke om dem, men møbelvirksomhederne tilbydes ikke mange alternativer.

I i-SIT er der sat spot på brugerdriven innovation i møbel- og tekstilindustrien. Brugere er blevet spurgt i en omfattende undersøgelse, som bl.a. viser, at møbelproducenterne ikke har tradition for at inddrage kunderne i produkt- og designudviklingen.

"Det interessante er, at antallet af seniorer vokser markant i de kommende år. I 2042 har vi 80 pct. flere seniorer end i dag. De har opsparinger og huse med store friværdier og er vokset op i forbrugersamfundet. De er parate til at købe ind – men virksomhederne overser dem fuldstændigt. Selv om vi har mange stole på markedet, er der alt for mange, man ikke sidder godt i. Det er vigtigt, at der er nogle, som indtænker god funktionalitet og integration af ny teknologi og - ikke mindst - kobler den med de aktuelle behov som brugerne har," forklarer designer Lone Storgaard, Design Concern A/S, som er projektleder for i-SIT projektet.

"Projektets research har vist, at møbel- og tekstilbranchen ikke har tradition for at inddrage brugerne af deres møbler, når de udvikler nye produkter, og at der derfor produktudvikles med udgangspunkt i virksomhedens egne forestillinger om, hvad kunderne vil have. Dermed går danske møbelvirksomheder sandsynligvis glip af en stor omsætning," påpeger Betina Simonsen, direktør for Udviklingscenter for Møbler og Træ og projektpartner.

Læs mere på www.i-sit.dk

I i-SIT-projektet udvikles en stol, som designmæssigt lever op til specielle krav og behov.

FORMÅL:

At udvikle et velfungerende sidde/hvilemøbel med brugeren i centrum via udforskning og afprøvning af en systematisk brugerdriven innovationsproces - dels ved at inddrage seniorers og funktionshæmmedes behov og krav, dels gennem tværfagligt netværk.

PERIODE:

August 2007 – december 2009

FINANSIERING:

Regeringens program for brugerdriven innovation

SAMARBEJDSPARTNERE:

Udviklingscenter for Møbler og Træ er partner i projektet sammen med DESIGN CONCERN A/S (projektholder), Bexcom og Videnscenter for intelligente tekstiler.

VIRKSOMHEDER:

Gabriel A/S, Magnus Olesen A/S

Koordinering af tiltag i møbelbranchen

MØBELBRANCHEN

Med støtte fra Træets Uddannelses- og Udviklingsfond har UMT udvalgt, besøgt og interviewet 23 centrale aktører inden for forskning, udvikling, innovation og uddannelse målrettet møbelbranchen. Målet har blandt andet været at indsamle og koordinere ideer til fremtidige aktiviteter i branchen.

FORMÅL:

At afdække, hvem der gør hvad for at udvikle dansk møbelindustri 'tag' i verdensmarkedet

PERIODE:

Primo 2009

FINANSIERING:

Træets Udviklings- og Uddannelsesfond (TUUF)

Den danske møbelbranche har stolte traditioner, som rækker langt tilbage. Mange aktører arbejder hver eneste dag på at fastholde erfaringerne og udvikle nye og fremadrettede tiltag. Men det kan være svært at holde styr på, hvem der gør hvad.

Derfor har UMT besøgt 23 erhvervsfremmeaktører og vidensinstitutioner, som alle har det til fælles, at de bidrager til fastholdelse og udvikling af den danske møbelbranches konkurrenceevne.

Hvem er disse organisationer? Hvad er deres visioner? Hvilke bidrag yder de i øjeblikket? Og hvilke forslag har de til fremtidige aktiviteter, som kan gavne branchen? Det spurgte vi dem om, og resultatet af de mange interviews ligger i rapportform på UMTs hjemmeside*. UMT har oprettet partnerne i en database, og vil fremover fastholde det værdifulde overblik, som besøgene har givet os, ved at lave en årlig opfølgning samt søge at koordinere ideer og netværk, så de mange spændende tiltag, der findes i branchen, vidensdeles mest muligt.

Erhvervsrådet Herning og Ikast-Brande

Arkitektskolen Aarhus

Skive Tekniske Skole

ID-Forum, Horsens Erhvervsråd

Designskolen Kolding

Aalborg Universitet, Arkitektur og Design

Væksthus Midjylland

TEKO

Århus Universitet, HIH

Copenhagen Business School, CAMS

Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark (TIB)

Træets Arbejdsgivere

Møbel + Interiør Brancheforeningen

Teknologisk Institut, Træ

Københavns Universitet, Skov og Landskab

Det Kongelige Danske Kunstakademi, Kunstakademiets Arkitektskole

Danmarks Designskole

Danmarks Tekniske Universitet

Dansk Design Center

Dansk Byggeri

Copenhagen Furniture Festival

Snedkernes Efterårsudstilling (SE)

Træ- og Møbelindustriens Kompetencecenter (TMK)

KAM-projektet – Kompetenceudvikling af medarbejdere i Træ- og møbelindustrien

UMT afsluttede i 2008 et 2-årigt socialfondsprojekt om kompetenceudvikling af medarbejdere i træ- og møbelindustrien. 74 medarbejdere fra 4 virksomheder gennemførte 175 kursusuger, og der blev lavet en opsøgende indsats i 50 virksomheder.

Fælles for de deltagende virksomheder var, at det er afgørende, at efteruddannelse tager udgangspunkt i specifikke problemer og behov på arbejdspladsen. Flere virksomheder har samtidig ønsket, at kurser skal afvikles på virksomheden, og et af projektets omdrejningspunkter var derfor at skabe dialog mellem virksomheder og skoler, så der opbygges optimale rammer for kompetenceudvikling.

SAMARBEJDE MED ANDRE INNOVATIONSNETVÆRK:

UMT indgår i en ERFA-gruppe med andre innovationsnetværk i og uden for Region Midtjylland og sidder desuden i konsortiegruppen i innovationsnetværket Alucluster i Region Syddanmark. Alucluster arbejder med materialet aluminium, og UMT er aktivt deltagende inden for Vækstiværksætter, Klyngeudvikling og projektområdet Innovation og Teknologi.

LOKALT PROJEKT OM STØTTE TIL VIRKSOMHEDER MED VÆKSTPLANER:

På initiativ af Herning og Ikast-Brande kommuner har UMT sammen med Erhvervskontoret og Innovation Midt Vest startet et lokalt projekt, der hjælper virksomheder i de to kommuner med at øge deres innovationskraft. Aktiviteten er individuelt tilpasset virksomhedernes behov og omfatter flere brancher. Et af projektets fokusområder er bæredygtighed.

FORMÅL:

At ruste virksomheder til at imødegå kompetencemæssige udfordringer, som globale konkurrencevilkår giver.

PERIODE:

April 2006-april 2008

FINANSIERING:

EU's Socialfond

SAMARBEJDSPARTNERE:

Skive Tekniske Skole; Træ- og Møbelindustriens Kompetencecenter; Udviklingscenter for Møbler og Træ

VIKSOMHEDER:

Steens Furniture; Jesper Office; Flexo; Brødrene Andersen

* se under nyheder - Koordinering af tiltag

Udviklingsprojekter

Kaliningrad

En delegation fra Kaliningrad i Rusland har sammen med Håndværksrådet besøgt UMT for at studere, hvordan man kan opbygge og implementere effektive projekter og innovationsaktiviteter til udvikling af små og mellemstore virksomheder. Ved samme lejlighed hentede Kaliningrad Furniture Association inspiration til udvikling af et designcenter, som skal bygge på UMTs erfaringer og resultater. Udviklingen af centret er i gang, og UMT har været på besøg og deltog i den forbindelse ved match making møder mellem en dansk arkitekt og russiske virksomheder. UMT var gæstetaler og indgik i juryen ved Kaliningrad Furniture Associations første designkonkurrence.

Mozambique

UMT samarbejder med Dansk Erhverv og DANIDA under DIPP-programmet om at udvikle afrikansk-producerede møbler til det danske marked. To arkitektstuderende har været med Dansk Erhverv i Mozambique for at finde frem til producenter, som kan løfte opgaven. En dansk detailkæde, identificeret af UMT, skal indgå i samarbejdet. Prototyper indgår i UMTs aktiviteter under Designugen i København.

Nyt innovationsnetværk – Bolig og beklædning

Nyt innovationsnetværk skal danne bro mellem danske bolig- og beklædningsvirksomheder.

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (VTU) har samlet erhvervsfremmeinitiativer i nye innovationsnetværk. Det betyder, at Udviklingscenter for Møbler og Træ i samarbejde med konsortiepartnere er i gang med at udvikle et innovationsnetværk for bolig og beklædning, som skal øge innovation, indsigt og viden om fremtidens bolig og beklædning. Der skal fokus på nye materialer, og visionen er klar: Innovationsnetværket skal "styrke og understøtte danske virksomheder inden for de to brancher (= Bolig & Beklædning) til at blive blandt de mest innovative i verden".

DE FAGLIGE AKTIVITETSOMRÅDER I 2009 FOR DET NYE INNOVATIONSNETVÆRK INDEN FOR BOLIG & BEKLÆDNING:

- Innovation og design
- Nye materialer
- Fremtidens bolig og beklædning

MÅL OG STRATEGI:

- Sikre høj nyhedsværdi og kvalitet i alle aktiviteter ved løbende at opdatere og fokusere på ny, interessant viden og nye teknologier, som er relevante for bolig- og beklædningsvirksomhederne.
- Evaluere alle aktiviteter i netværket - kontinuerligt
- Udvælge faglige områder, der har stor betydning for virksomhedernes nuværende og fremtidige konkurrenceevne, og som udnytter og udvikler konsortiepartnernes spidskompetencer.
- Identificere og udnytte konsortiepartnernes spidskompetencer til formidlingsaktiviteter og udviklings- og forskningsprojekter
- Fokus på videndeling mellem virksomheder og viden- og forskningsinstitutionerne og kommunikationsaktiviteter til hele målgruppen.
- Via et tæt samarbejde med dialoggruppen og andre virksomheder i bolig- og beklædningsbrancherne følge og have indsigt i udfordringer og behov for ny viden og værktøjer.
- Aktivt opsøge og samarbejde med relevante internationale organisationer og netværk.
- Udvide indsigt og samarbejde ved at planlægge flere aktiviteter, der har fokus på matchmakingaktiviteter.

I innovationsnetværket arbejder virksomheder, videns- og forskningsinstitutioner og -organisationer med udvikling inden for innovation, design, materialer og fremtidens bolig & beklædning. Innovationsnetværket består af et konsortium og en dialoggruppe:

I konsortiet indgår en række forsknings- og udviklingsinstitutioner.

KONSORTIEPARTNERNE ER:

- Arkitektskolen Århus
- CBS/CAMS
- Danmarks Designskole
- Designskolen Kolding
- HIH/AU
- Teknologisk Institut
- TEKO / Videncenter for Intelligente Tekstiler
- Udviklingscenter for Møbler og Træ
- ID Forum
- Københavns Universitet / Skov & Landskab
- Innovation Lab

Dialoggruppen består af 25-30 udviklingsorienterede virksomheder fra henholdsvis bolig og beklædning, som sikrer, at innovationsnetværket sætter fokus på de rigtige områder – virksomhedernes reelle udviklings- og vidensbehov. Dialoggruppen mødes med konsortiepartnere 1-2 gange årligt.

I vil komme til at høre meget mere til det nye innovationsnetværk – følg med i udviklingen på www.moebelcenter.dk

DIALOGGRUPPEVIRKSOMHEDER 2009:

BoConcept A/S	Inwido Denmark	Troels Grum-Schwensen
Brandtex A/S	Jeld-Wen	Tvilum-Scanbirk
Dovista A/S	Joha A/S	Uno Image
Fraster A/S	Kabooki	Wernerfelt
Fritz hansen A/S	Katvig	
Gabriel	Kvadrat	
Georg Jensen Damask	Midform A/S	
Hammel Møbelfabrik	Montana	
Hampen Træforarbejdning	Nobia	
Hans Sandgren Jakobsen Design	Novopan Træindustri	
IC Companys	R Randers	
Innovation Randers A/S	Thygesen Fabrics	

Rapporter udarbejdet af UMT og samarbejdspartnere

WOOD IS GOOD

Træ som bæredygtigt materiale.

USERDRIVEN LIFESTYLE DEVELOPMENT – “APPETIZERS” PÅ 19 MÅDER

Brugerdriven innovation for SMV'er

NUTIDSBILLEDE – ULD-PROJEKTET

Brugerdriven innovation for SMV'er

KOORDINERING AF TILTAG I MØBELBRANCHEN

Oversigt over aktører og spidskompetencer

I-SIT – BRUGERDREVEN INNOVATION OG METODER TIL UDVIKLING AF VELFUNDERENDE SIDE- OG HVILEMØBLER MED BRUGEREN I CENTRUM

Materialer og nye teknologier – muligheder for træ- og møbelbranchen

INDUSTRIALISERING AF MODIFICERET TRÆ

Teknisk rapport

INNOVATIONSBEHOVET I TRÆ-, MØBEL-, TEKSTIL- OG MODEBRANCHERNE

I samarbejde med Århus Universitet

UNDERSØGELSE AF LIVSSTILSBRANCHEN

AU-HIH står bag en undersøgelse af træ- og møbelbranchen samt tekstil- og beklædningsbranchen, foretaget medio 2008. I undersøgelsen kigges på branchernes udviklingspotetiale, samt på hvorvidt innovationsomfanget er tilstrækkeligt.

EVALUERING AF KAM-PROJEKT

Kompetenceudvikling af medarbejdere i træ- og møbelindustrien

Alle rapporter er tilgængelige på www.moebelcenter.dk